

Regeringskansliet
Landsbyggsdepartementet
L/2013/1377/LB

REMISSYTTRANDE

Förslag till ny lagstiftning om virkesmätning

Inledningsvis så konstaterar vi att det är av stor vikt att grunden för virkesaffärerna är korrekta och transparenta för de inblandade parterna samt att den enskilde skogsägarens intressen bevakas. Saknas det förtroende för att ersättningen för virket blir korrekt kan avverkningsbenägenheten hos skogsägare minska, vilket kan leda till försörjningsproblem för skogindustri och energisektor. En fungerande virkesmätning som stöds av en lagstiftning om virkesmätning underlättar således handeln med virke. Lagstiftningen medför också att samtliga aktörer har samma regler att förhålla sig till, vilket bidrar till ordning och reda samt stabilitet.

Virkessortiment utanför nuvarande lagstiftning har fått ett ökat ekonomiskt värde och sortimentsbegreppet är inte längre statiskt utan förändras löpande, vilket talar emot en lagstiftning som enbart kopplas till vissa traditionella virkessortiment.

Mot denna bakgrund stöder Sveaskog ansatsen i förslaget att den nya virkesmätninglagen/förordningen om virkesmätning ska omfatta praktiskt taget allt virke samt att de enbart ska omfatta första affärsledet. Vi anser det också viktigt att tillämpningen avgränsas så att småskalig handel med udda sortiment inte omfattas.

Sveaskog är positivt till att den föreslagna lagstiftningen inte i detalj anger hur mätningen ska utföras utan att det i stället ställs vissa krav på noggrannhet. Detta ger det mätande företaget en större frihet men även ett större ansvar för att säkerställa att man uppfyller kraven på noggrannhet genom i första hand en egenkontroll. Vidare medför den föreslagna ökade omfattningen av tillämpningen att samtliga de som utför vederlagsgrundande virkesmätning har samma regler att följa.

Sveaskog anser det också viktigt att lagstiftningen är teknikneutral och inte reglerar tekniken för mätning för att en fortsatt utveckling av mätning/mätmetoder inte ska hämmas. Förslagen till lag och förordning ger utrymme för sådan teknikneutralitet vilket är positivt. Det är dock viktigt att denna inriktning även beaktas vid utformningen av kommande föreskrifter.

Sveaskog anser det även vara angeläget att kommande föreskrifter från tillsynsmyndigheten/skogsstyrelsen förenklas jämfört med nu gällande. Det förslag som Skogsstyrelsen presenterat innebär en sådan förenkling vilket är positivt.

Sveaskog konstaterar att sättet att uttrycka lagstiftningen på skiljer sig från nuvarande bl a i så måtto att redan lagtexten i detalj reglerar vad regeringen får meddela föreskrifter om. En

konsekvens av detta blir, som vi ser det, att det är mycket viktigt att finna en lagom avvägning av denna detaljering, vare sig för vid eller för snäv. Virkesmarknaden och med den, sättet att göra virkesaffärer utvecklas hela tiden och en alltför hög detaljeringsgrad på detta plan riskerar att bli ett hinder, exempelvis att lag och förordning medför en hämmande tröghet till följd av att föreskrifter över tid inte kan anpassas eller adderas med mindre än att lag och/eller förordning dessförinnan ändras. Även sättet att uttrycka detaljeringen blir av mycket stor vikt. Vi ifrågasätter till delar hur såväl detaljeringsgrad som vissa formulering utformats och anser att dessa saker bör ses över. Vi hade föredragit ett mindre mått av detaljering i lag- och förordningstexten där istället lagövervakande myndighet getts ett friare mandat att utforma föreskrifter. Det tror vi hade gett bättre möjligheter till följsam anpassning av föreskrifterna över tid, till gagn för en väl fungerande virkesmarknad.

Ett exempel bland flera på förstnämnda brist rörande alltför hög detaljeringsgrad står i förslaget till virkesmätninglag 5§ punkt 2 att "regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om".." **att** resultatet av utförd virkesmätning ska lämnas till säljare och köpare". Däremot gör vi inte tolkningen att regeringen därmed äger rätt föreskriva om **när** denna uppgift ska lämnas, en väl så viktig detalj vilken myndigheten rimligtvis borde ha möjligheter att föreskriva om.

Ett exempel på den andra typen av brist, där formuleringen blivit olämplig, finns i förslaget till virkesmätningförordning 4§ punkt 1 där Skogsstyrelsen får meddela föreskrifter om att systematiskt och ändamålsenligt kontrollera "att inte systematiska fel förekommer". Att helt undvika systematiska fel i virkesmätning är inte realistiskt och skulle innebära så höga kostnader att virkeshandeln skulle försvåras påtagligt eller rentav upphöra. I dagens föreskrifter (SKSFS 1999:1, 5§) är istället detta uttryckt på ett bättre sätt som att "endast obetydliga systematiska fel" får förekomma. Detta kan noggrant utförd virkesmätning åstadkomma till rimlig kostnad men att ha nolltolerans för systematiska fel är som nämnts inte realistiskt. Eftersom förordningstexten sätter gränsen för vad myndigheten får föreskriva om så ser vi det svårt att tillämpa mer liberala krav i föreskrifterna. Texten bör därför ändras på denna punkt.

Ett annat exempel på otydlig formulering finns också det i förslaget till virkesmätningförordning 4§ punkt 1 där Skogsstyrelsen får meddela föreskrifter om att "..systematiskt och ändamålsenligt kontrollera att virkesmätningen uppfyller lagstiftningens krav på noggrannhet..". Denna skrivning menar vi kan tolkas som att det räcker med att uppfylla lagstiftningens krav på statistisk mätnoggrannhet uttryckt som procenttal i föreskrifterna. Att däremot också inbegripa kontroll av viktiga parametrar som virkets identitet, dess egenskapsklasser eller grundkrav för mätning är inte lika självklart. Genom tydligare formulering minskar risken för att lagstiftningen missförstås av berörda och därmed torde också myndighetens förutsättningar till uppföljning av att lagstiftningen efterlevs förenklas.

När man läser dokumentet som Skogsstyrelsen tagit fram inser man snabbt att det tar sin utgångspunkt från den privata skogsägaren. Det är naturligt, eftersom lagen är till för att skydda densamme. Men privata markägare äger inte mer än ungefär hälften av skogsmarken i Sverige. Resten ägs av skogsbolag, Sveaskog, kyrkan m fl., d v s professionella aktörer på virkesmarknaden med tillräckligt av både resurser och kompetens inom de frågor som VML gäller. Dessa aktörer säljer stora mängder virke från den egna skogen, d v s man är säljare i

första affärsledet. Definitionsmässigt uppstår även affärer i första affärsledet inom koncerner, t ex då den skogsförvaltande organisationen i företaget säljer virke till virkesavdelningen eller till den egna industrin. För dessa aktörer behövs inte samma typ av skydd genom lagstiftning, man bör kunna tillvarata sina egna intressen ändå. Tvärtom kan den nya lagen leda till onödiga kostnader genom höga krav på mätning, kontroll, mätbesked m m. Skogsstyrelsen har i remissunderlaget redogjort för svårigheten att identifiera dessa professionella aktörer och därför menat att lagen gäller lika för alla aktörer på virkesmarknaden. Sveaskog anser att man kan identifiera dessa aktörer som "professionella aktörer på virkesmarknaden som bedriver virkeshandel i yrkesmässig omfattning" eller liknande vilket skulle betyda att virkesmätninglagen inte på samma sätt blir kostnadsdrivande för en stor del av virket som omsätts på den svenska virkesmarknaden.

Noggrannhetskravet gällande mätningen gäller på partinivå, vilket betraktas vara likställt med virkesorder. När virke levereras från bolagens egen skog anser Sveaskog att virkesorder är en för liten enhet att definiera som ett parti. Sveaskog anser att ett parti i detta avseende istället skulle kunna anses vara hela leveransen av ett visst sortiment inom en avtalsperiod till en kund.

Sammanfattningsvis menar vi från Sveaskog att förslaget till ny lagstiftning om virkesmätning lägger grunden för en väl fungerande virkesmarknad och vi ställer oss, som ovan nämnts, bakom behovet av den, dess intentioner och nyheterna i den. Dock menar vi att lagstiftningstexten bör ses över vad beträffar detaljeringsgrad av vad regeringen och myndigheten tillåts utfärda föreskrifter om samt i några fall även hur detta formulerats i text.

Sveaskog Förvaltnings AB (publ)

Patrick Bäckström
Affärsutvecklingschef

Viveka Beckeman
Chefsjurist